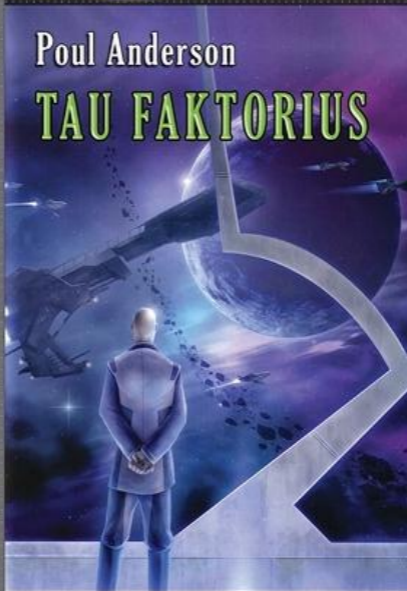

SF

eribanas

Poul Anderson

TAU FAKTORIUS

454 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knjgute.lt

Poul Anderson TAU FAKTORIUS

Mokslinės fantastikos romanas ir apysakos

"NEPRILYGSTAMA MOKSLINĖ
FANTASTIKA":
Science Fiction: 100 Best Novels

Žvaigždėlaivis "Leonora Kristina" - įstabiausias žmonijos mokslo ir technikos stebuklas. Būtent ši Nojaus arka turi nuskraidinti 50 Žemės gyventojų į naujai atrastą planetą už trisdešimties šviesmečių. Kadangi erdvėlaivis skris beveik šviesos greičiu, įgulai teprabėgs tik keleri metai. Deja, netikėtai patekus į dujų debesį, sugenda "Leonoros Kristinos" stabdymo sistema, ir netrukus laivo greitis tampa jau beveik lygus šviesos greičiui. Viena sekundė įgulai, o Visatoje pralekia milijonai metų. Štai tuomet žmonės išvysta, kas atsitiks žvaigždėms, galaktikoms, visam kosmosui per keliasdešimt milijardų metų...

Iš anglų kalbos vertė BRONIUS BRUŽAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
454 tomas. Serija įkurta 1990m.

Poul Anderson - TAU ZERO
London, Gollancz, 1990

Copyright © by Poul Anderson, 1970

Cover art copyright © Jason Angle, 2006

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2009
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

Turiny

TAU FAKTORIUS

EPILOGAS

ŽVAIGŽDŽIŲ RŪKAS

TAU FAKTORIUS

<1>

- Žiūrėk, kas kyla virš "Dievo rankos". Ar ten?..

- Taip, manau, ten mūsų laivas.

Išskyrus juodu, uždarytame Milesio parke lankytojų nebeliko. Didžiąją dalį popietės abu klaidžiojo tarp skulptūrų. Pirmą sykį regimi šių vaizdai jam sužadino ne vien pasigerėjimą, bet ir pagarbą baimę, o ji nebyliai atsisveikino su svarbia, kaip dabar suprato, savo gyvenimo dalimi. Nors vasara artėjo į pabaigą, oras buvo puikus. Dieną Žemėje tvyrojo giedra ir dvelkė vėjelis, nuo kurio ant vilos sienų virpėjo lapų šešėliai; iš tolumos atsklido fontanų čiurlenimas.

Bet kai saulė nusileido, sodas tarsi dar labiau atgijo. Vandenyje, regis, įniko vartytis delfinai, padangių kryptimi šovė Pegasas, savo vaikaitis vis dairėsi Folkė Filbiteris, kurio žirgas klupčiojo per brastą, Orfėjas įtempė ausis, vienos kitas apkabino jaunos, atgimusios seserys - trumpalaikio įspūdžio, žinoma, garsai nepapildė, tačiau akimirkos, per kurias tos figū-

ros krutėjo, atrodė tokios pat tikros, kaip ir sekundės, tiksinčios žmonių gyvenimuose.

- Lyg jie būtų gyvi, pasiruošę iškeliauti į žvaigždes, o mes turėtume likti čia ir pasenti, - sumurmėjo Ingrida Lindgren.

Čarlzas Reimontas moters neišgirdo. Jis stovėjo po beržu šiugždančiais, pamažu blunkančiais lapais ir žvelgė "Leonoros Kristinos" linkme. Virš savo kolonos "Dievo ranka" kėlė genialų žmogų, kuris žalsvai melsvame prieblandos fone virto siluetu. Už skulptūros dadas mitriai perskrodė žvaigždelė.

- Ar mes tikrai matome ne eilinį palydovą? - nutraukė tylą Lindgren. - Nė nesitikėjau, kad pastebėsime...

Reimontas kilstelėjo antakį.

- Tu esi pirmoji kapitono padėjėja, bet nežinai savo laivo koordinačių? - švediškai, kaip ir dauguma kitų kalbų, jis šnekėjo kapota tartimi, pabrėžiančia sardoniška intonacija.

- Aš ne navigatorė, - teisindamasi atsakė ji. - Be to, mintis apie reikalus stengiuos išvyti iš galvos. Tau irgi derėtų taip elgtis. Į juos sutelkę dėmesį praleisime daugybę metų. - Lindgren pasviro jo pusėn, prabilo švelniau: - Mel-džiu. Negadink vakaro.

Reimontas patraukė pečiais.

- Atleisk. Numušti tau ūpo nenorėjau.

Prie jų prisiartinęs parko prižiūrėtojas sustojo ir pagarbiai tarė:

- Atleiskit, bet mes privalome uždaryti vartus.

- Oi! - Lindgren krūptelėjo, pažiūrėjo į savo laikrodį, nukreipė akis į terasas - visiškai tuščias, neskaitant gyvybės, kurią prieš tris šimtmečius Karlas Milesas įkvėpė akmens luitams bei metalui. - Vaje, darbo valandos jau seniai baigėsi. Nė nepajutau, kaip praėjo laikas.

Prižiūrėtojas nusilenkė.

- Akivaizdu, kad ponui ir poniai čia patinka, todėl, kitiems lankytojams išėjus, jums netrukdu.

- Vadinasi, mus atpažinote.

- Jus žino visi. - Prižiūrėtojas nužvelgė moterį neslėpdamas pasigerėjimo. Ji buvo aukšta ir dailiai sudėta, turėjo taisyklingus bruožus, mėlynas, plačiai įspaustas akis ir gelsvus, po ausimis pakirptus plaukus. Šiuo metu vilkėjo civilius drabužius, kur kas elegantiškesnius negu astronautės apranga. Ingridai Lindgren puikiai tiko ramios, sodrios spalvos ir gražiai krentan-

čios, neoviduramžiško stiliaus klostės.

Savo išvaizda Reimontas gerokai skyrėsi nuo bendražygės. Kresno, tamsiaplaukio vyriškio veide atsispindėjo atšiauri išraiška, kaktą va-gojo randas, kurio jis nė nesivargino pašalinti. Vienspalvė palaidinė ir languotos kelnės pri-minė uniformą.

- Dėkui, kad mums neįkyrėjote, - ne tiek šir-dingai, kiek atžariai pareiškė Reimontas.

- Kiek supratau, jums norėjosi bent trumpam atsikratyti šlovės našta, - atsiliepė prižiūrėto-jas. - Esu tikras, jog panašią nuomonę susidarė dauguma kitų, kurie jus atpažino.

- Kaip matai, mes, švedai, esame labai pa-slaugūs. - Lindgren nusišypsojo savo palydo-vui.

- Dėl to nesiginčysiu. Saulės sistemoje nuo jūsų niekur nepabėgsi. - Patylėjęs Reimontas pridūrė: - Antra vertus, kad ir kas valdo pasaulį, jiems patartina būti mandagiais. Kitados taip elgėsi romėnai. Pavyzdžiui, Pilotas.

Dviprasmiška replika nemaloniai nustebino atėjūną. Lindgren paskelbė šiek tiek griežtes-niu balsu:

- Aš sakiau *älskvärdig*, o ne *artig*. ("Paslau-gūs", o ne "mandagūs"). - Ji ištiesė ranką. -

Ačiū, sere.

- Nėra už ką, pirmoji kapitono padėjėja, Lindgren, - tarė prižiūrėtojas - Linkiu jums sėkmingos kelionės ir laimingai sugrįžti namo.

- Jeigu kelionėje mus išties lydės sėkmė, atgal nebegrįšime, - pastebėjo moteris. - Jei vis dėlto pars krisime... - ji prikando liežuvį. Tokiu atveju, pašnekovas jau bus atgulęs į kapą. - Dar kartą ačiū, - padėjo žemaūgiui, vidutinio amžiaus vyriškiui. - Sudie, - atsisveikino su parku.

Reimontas taip pat spustelėjo delną prižiūrėtojui, kažką suniurnėjo ir drauge su Lindgren išmygo pro vartus.

Beveik tuščią šaligatvį temdė aukštos, abipus jo iškilusios sienos. Dusliai aidėjo žingsniai. Maždaug po minutės moteris prasižiojo:

- Įdomu, ar iš tikrųjų matėme savo laivą. Šiose platumose saulėlydžio žara nustelbtų netgi tokius stambius ir ryškius objektus, kaip žvaigždėlaivis su Busardo varikliu.

- Ne, jeigu jis išskleidęs semtuvinius tinklus, - paprieštaravo Reimontas. - Beje, vakar, per vieną iš baigiamojo patikrinimo etapų, "Leonora" perkėlė į asimetrišką orbitą. Prieš mums išvykstant, gražins ją į ekliptiką.

- Taip, taip, su programa aš susipažinusi. Bet nematau jokios priežasties, kodėl man reikėtų atsiminti, kas ir kaip pilotuoja laivą, arba kur, konkrečiu momentu, jis turėtų atsidurti. Juolab kad išskrisime tikrai po dviejų mėnesių. Kodėl tau rūpi sekti įvykių eigą?

- Juk aš tesu konstebelis, ar ne? - Reimonto lūpas perkreipė šypsena. - Tarkim, stengiuos įsijausti į neramuolio kailį.

Ji pažvairavo į kolegą. Atsainus dirstelėjimas užleido vietą tiriamam žvilgsniui. Galų gale porelė išniro į plačią pajūrio gatvę. Kitoje vandens ruožo pusėje, tarp namų ir medžių tirštėjant vakaro tamsai, vienas po kito plieskėsi Stokholmo žiburiai. Bet kanalas iki šiol panėšėjo į veidrodį, kuriame, neskaitant Jupiterio, plika akimi kol kas buvo matyti kelios, padangėse tviskančios kibirkštys.

Reimontas atsitūpė ir pritraukė išsinuomotą katerį. Molekuliniai inkarai lynus pritvirtino prie betono. Jam suteikė leidimą švartuotis praktiškai bet kur. Štai kokiu išskirtiniu įvykiu tapo tarpžvaigždinė ekspedicija. Jiedu su Lindgren ryte plaukiojo aplink archipelagą - keletą valandų praleido tarp žalumos, namių, neatsiejamų nuo salų, kuriose jie stiebėsi, burių, žuvėdrų ir raibuliuojančių bangų. Vargu

ar daug panašių vaizdų egzistuos Mergelės Betos sistemoje, o erdvėje, kelionės tikslą skiriančioje nuo Žemės, jų išvis nebus.

- Karlai, pradėdavo suvokti, kaip menkai tave pažįstu, - lėtai pratarė ji. - Galbūt ne vien aš, bet ir kiti?

- Ką? Mano biografija įtraukta į oficialius dokumentus. - Kateris dunkstelėjo į betoną. Reimontas išoko į atvirą kabiną. Viena ranka įtempė lyną, kitą ištiesė jos kryptimi. Lipdama į laivą Lindgren galėjo ir neužgriūti ant savo palydovo, visgi jį prislėgė. Bet Reimonto dilbis, kurį prirėmė jos svoris, suvirpėjo beveik nepastebimai.

Moteris atsisėdo greta vairo. Bendražygis pasuko inkaro dangtelį. Tarpmolekuliniai saitai atsipalaidavo tyliai čekstelėję, ir jiems paant-rino korpusą plaunančių vilnelių plekšėjimas. Priešingai nuo Lindgren, grakštumo jis stokojo, tačiau darbavosi sparčiai ir demonstravo judesiu ekonomiją.

- Taip, manau, mes visi gerai įsiminėme asmeninius įgulos narių duomenis, - linktelėjo ji. - Bet tu pateikei tik tai minimalų būtinos informacijos kiekį.

(Čarlzas Janas Reimontas. Pilietybė: tarppla-

netinė. Trisdešimt ketverių metų. Gimęs Antarktidoje, bet ne vienoje iš geresnių kolonijų; berniukui, kurio tėvą užklupo pirmalaikė mirtis, žemutiniai Polijugorsko lygiai tegalėjo pasiūlyti varganą ir neramumą sklidiną gyvenimą. Jaunystėje kažkoku nenustatytu būdu persikraustė į Marsą, kur vertėsi įvairiausiais darbais, kol įsišėlo neramumai. Vėliau taip pasižymėjo kovodamas su mišrūnais, kad sulaukė kvietimo įstoti į "Mėnulio" gelbėtojų korpusą. Akademijoje užbaigė mokslus ir sparčiai iškilo į karininkus. Kai išsitarnavo iki pulkininko laipsnio, užsiėmė policijos skyriaus reforma. Todėl, Reimontui panūdus prisijungti prie ekspedicijos, Valdymo Centras su mielu noru patenkino jo prašymą.)

- Apie savo asmenybę - jokių žinių, - pratęsė Lindgren. - Per psichologinį patikrinimą bent kažką atskleidei?

Atrišęs lyną Reimontas tvarkingai sudėjo inkarus, įsitaisė už vairo ir įjungė magnetinį variklį. Šis veikė be triukšmo, o sraigto urzgimas buvo vos girdimas, tačiau kateris eikliai šovė pirmyn. Pats konsteblis spiginosi tik į priekį.

- Kodėl tuo domiesi? - pasiteiravo jis.

- Mes būsime kartu ne vienerius metus. Gal net visą gyvenimą.

- Tuomet kodėl nutarei dieną praleisti su manimi?

- Nes tu mane pakviete.

- Po to, kai paskambinai man į viešbutį. Spėju, jog tikrinai įgulos žurnalą mėgindama išsiaiškinti, kur gyvenu.

Užnugaryje, spėiai tamsėjančio dangaus fone, pranyko Milesio parkas. Palei kanalą ir miesto gilumoje užsižiebę žibintai švietė per silpnai, kad jis įžiūrėtų, ar Lindgren išraudo. Bet moteris nusigrėžė į šoną.

- Tavo tiesa, - prisipažino. - Aš... pamaniau, jog tu galbūt jautiesi vienišas. Artimųjų neturi, teisingai?

- Giminių nebeliko. Žemėje lankau tiktai pasilinksminimo vietas. Ten, kur keliaujame, jų nebus.

Jos žvilgsnis nukrypo aukštyn, šįsyk į Jupiterį, gelsvai rusvą spingsulę. Danguje sužibo dar daugiau žvaigždžių. Rudeniškas oras privertė Lindgren sudrebėti ir tvirčiau įsisupti į apsiaustą.

- Taip, - prislopintu balsu ištarė. - Mes pakliūsime į svetimą aplinką. Kai pradėjome tyrinėti aną pasaulį - mūsų kaimyną, brolių, - kuris nuo Žemės nutolęs per trisdešimt du

šviesmečius, ir ruošti išvykai...

- Tokie jau tie žmonės.

- Karlai, kodėl nusprendei keliauti?

Reimontas pakėlė pečius ir vėl juos nukorė.

- Tiesiog nenustygau vietoje. Ir, jei atvirai, korpuse įsigijau priešų. Vieniems brūkštelėjau prieš plauką, kitus smarkiai aplenkiau kildamas pareigose. Galiausiai pasiekiau ribą, kai nebegalėjau tikėtis aukštesnio laipsnio neįsiveldamas į tarnybines intrigas. Kurių aš nepakenčiau. - Jis pažiūrėjo Ingridai Lindgren į akis. Abiejų žvilgsniai trumpam susikryžiavo. - O tu?

Ji atsiduso.

- Grynai dėl romantiškų paskatų. Veikiausiai. Jau vaikystėje galvojau, jog privalau nukakti į žvaigždes, kaip pasakų princas turi nusigauti į elfų kraštą. Galų gale įkalbėjau tėvus leisti man stoti į akademiją.

Palydovo veide nušvitusi šypsena buvo šiltesnė nei įprastai.

- Ir tarpplanetinėje tarnyboje laiko veltui nešvaistei. Taip įspūdingai dirbai, kad jau per pirmąją tavo išvyką už Saulės sistemos ribų tau be jokių dvejonų paskyrė pirmosios kapitono padėjėjos laipsnį....